

**Xujun xi kitsikasenre San Pablo xuta xi makjainre ngat'a tse'e
Jesucristo xi tjindu naxinanda Éfeso**

EFESIOS

---

1 ¹An, Pablo, tetsikasen_nuu xujunbi, xi jngu apóstore Jesucristo jotsa'en kuamejénre Na'enchana. Tetsikasen_nuu xujunbi jun xuta tsjere Na'enchana xi tetsubo naxinanda Éfeso, xi makjainnu ngat'are Cristo Jesús.

²Ngatjas'enu kjuanda ko kjuaxiu xi tsjana Na'enchana ko Na'enna Jesucristo.

³Ngatjanichjire Na'enchana xi Naire 'ba Na'enre mani Na'enna Jesucristo. Ngat'a kui xi kitsichikunta'enna ngank'aa ña xi tu jngu ma ko Cristo nga kitsjana ngayéje kuya kjuanda xi tsjana Isennixtjintsjere. ⁴'Nu = tjinre kjuanimejen. Kui kjua kiskja'ajinnina ngat'are Cristo kionga kje tsa'enjín ngasun'ndio, tuxi tsje kuanña 'ba bi s'ena je ngixkun. ⁵Ko kjuanimejen ja'ba je 'endatitjun nga ña kuan ki'ndire tu ngat'are Jesucristo, jotsa'en kuatsjare 'ba kuamejénre. ⁶Kui = kjua tenichjini_ra kjuandare Na'enchana xi bakutsejen kjuajere, kjuanda xi kitsja kjuatjona ngat'are Ki'ndire xi tsimején.

⁷iÁ tuku kji'i tseni kjuandare Na'enchana! Kui 'echjintjai jena ko jinre Ki'ndire 'ba kuachat'ana. ⁸'Nu tse kjuandabiu kitsjana, tuxi s'enina ngayéje kuya kjuankjin kakun 'ba nga kuankjinna xi tjin. ⁹'Ba 'ejñatsejenna xi kuamejénre nga sa'en, xi 'ejña'mo nixtjin kuatse jan, xi kuatsjare nga 'endatitjun ngat'are Cristo. ¹⁰'Ba ki = bi xi 'enda: Nga kjua'e nixtjin xi kui mejénre, sijnguje yeje xi tjin ngank'aa ko xi tjin ngasun'ndio ngi kjua'ñure Cristo.

¹¹'Ba Na'enchana kiskja'ajinni, tuxi tu jngu kuannii ko Cristo ngat'a ja'ba je nda'e 'batsa'en 'endani jotsa'en kuamejéntitjunre. Ngat'a jotsa'en 'benda Na'enchana 'ba mejénre, 'ba = tsa'en tsik'etjusun. ¹²'Ba kitsa'en ngat'ani jin xi tjun kichuyeeq mé = xi nda ngat'are Cristo, tuxi sichjinire kjuajere kui.

¹³'Ba nde jun kjinu'yo 'ba kuakjainnu en xi tjinre kjuakixi. Kui xi en ndare Jesucristo xi kitsik'anginu. 'Ba ngat'are Cristo kisakunu Isennixtjintsjere Na'enchana xi kitsuyatitjun nga sja. 'Ba 'batsa'en kis'ejñatsejenni nga Na'enchana tse'e_ru. ¹⁴Titjun = tsjana Isennixtjintsjere,

tuxi xiakixiña nga sakuna xi jaskan sjana, ka'nda nga kuandaikjin xuta xi 'echjintjaí nga kuatse'e. Kui kjuua tenichjini_ra kjuajere Na'enchana.

¹⁵'Bamani, ka'nda nga kjint'iaq nga makjainnu ngat'a tse'e Na'enna Jesúś 'ba nga nimijón ngatsi'l xi makjainre ngat'a tse'e kui, ¹⁶bi tsikjejndaq nga tsja_ra kjuanda Na'enchana ngat'anu. Fa'etsjennq ngat'anu kionga fakuaq Kui. ¹⁷'Ba mi'a ngat'anu ngixkun Na'enchana xi Na'enre Na'enna Jesucristo, Na'en xi tjinre kjuaje. Mi'a_ra nga Isennixtjintsjere ngatatsjanu kjuankjin kakun 'ba ngat'ejñatsejennu xi tse'e Na'enchana, tuxi 'batsa'en nda xiañu Kui.

¹⁸'Ba nde mi'a_ra nga ngatakje'iii kjuafa'etsjennu, tuxi xiañu mé = xi techuya_ru jun xi xa kji'i kjinukjuaninu, tuxi xiañu jó kji'i je kjuaje xi sakure xi makjainre ngat'a tse'e Na'enchana. ¹⁹Mejénnq nga xio nga tunima = tsa'en je nga'ñure Na'enchana xi tsa'exajinna ña xi makjainna ngat'are kui, kui nga'ñu xi tsa'exajinna ngusun = ko ²⁰nga'ñu xi kitsa'exajin ngajinre Cristo, nga kitsikja'aya nganire ngajinre mik'en 'ba kitsik'ejña ngank'aa nga ngate kixire kui.

²¹Na'enchana kitsjare Cristo nga'nde xi ngisa nk'a ngisa ngajinre ngatsi'i xi batexuma, ko xi tjinre xa, ko xi tjinre kjua'ñu, 'ba ko xi tjinre tume ja'en xi 'yakun, bi tsa tu nixtjin xi tetsuba nganda'e, ko nixtjin xi sa'e ndiba. ²²Na'enchana 'endu ngi ndsaku Cristo ngayéje xi tjin, 'ba kitsa'en nga kui xi kuan ngakure nga kuatexumare ngayéje xi tjin nga tu kjuanda tse'e xuta xi makjainre ngat'a tse'e kui. ²³'Ba xi makjainre ngat'a tse'e Cristo, kui = xi joni yojo. 'Ba Cristo, xi tijña tuña yejeñu, fa'etsijngukjinjinre xi makjainre ngat'a tse'e kui.

2 ¹Ngat'a jun, jo = ni tsa je tseyo nixtjin kuatse jan tu kjuare jenu nga ch'o kjiño'on. ²Tsiketsubo ngajinre jenu, jofatsa'en xuta xi tjin ngasun'ndebi 'ba kjinik'etjusun_ru isennixtjin ch'o xi ngaku xi tjinre kjua'ñu ngajinre isennixtjin ch'o. Kui isennixtjin ch'o xi tsa'exajinre ka'nda nganda'e xuta xi bi tsik'etjusun enre Na'enchana. ³'Ba 'ba nde tsa'en tsiketsuba ngatsi'a nixtjin kuatse jan, jotsa'en kuamejénre yojona nga'e ngasun'ndio. Kjinik'etjusan xi kuamejénre yojo jena 'ba ko xi jendibaniре kjuafa'etsjenna. Jo kjiña'an nixtjin kuatse jan, kuáan kisakuna kjuastire Na'enchana tsakaiñu joni xuta xi yak'a.

⁴Tunga 'ñu = fa'animare Na'enchana xuta 'ba 'ñu = kitsimejénna. ⁵Kui kjuua kitsik'endukunkonina Cristo nga tetsuba mik'ian ngat'are jena. Ngat'are kjuandare Na'enchana kitsik'anginu. ⁶'Ba Na'enchana ñatjen kitsikja'ayakona Cristo ngajinre mik'en 'ba tu jngu kitsik'enduna ngank'aa ña xi tu jngu ma ko Cristo Jesúś. ⁷'Ba kitsa'en tuxi nixtjin xi sa'e ndiba kuakutsejenni jó kji'i tse kjuandare ngat'a 'yare jótsa'en tjo_ra ngat'are Cristo Jesúś.

⁸Tu ngat'are kjuandare Na'enchana nga kjinik'anginu, ngat'a kuakjainnu ngat'a tse'e Cristo. Bi jun xi kjinik'angiu yojonu, Na'enchana xi kitsa'en kjuandabiu. ⁹Bi ngat'are nga nda kjiña'an nga kjinik'angina, tuxi tu'yá kuan nk'a k'uaxjeni yojore. ¹⁰Ngat'a Na'enchana kitsa'enna. Ngajinre Cristo Jesús kitsixatsena, tuxi si'anña xi nda, xi ja'ba je 'enda Na'enchana nga si'an, tuxi kuetsubaña ngajinre xi nda.

¹¹'Bamani, jun xi bi xuta judío kuon nga'e ngasun'ndio, tikja'etsjion jótса'en tsiketsubo nixtjin kuatse jan. "Xuta xi bi kuán circuncidar", kitsunu xuta judío, ngat'a kui xi 'mire xuta xi tsa'en circuncidar xinkjin nga'e ngasun'ndio. ¹²'Ba nde tikja'etsjion nga kui nixtjinbiu tsiketsubat'axin_ru Cristo, 'ba bi kisakut'anu mé = xi tse'e naxinanda Israel. 'Ba bi tsojon kuán mé = kjua xi 'endako Na'enchana ko xutare, xi kitsuyatitjunre nga sjare. Nimé xi tsja Na'enchana kichuya_ru. Tu chuba tsiketsuba = nū ngasun'ndio nga bi kji'yo Na'enchana. ¹³Kjin tsiketsubo nixtjin kuatse jan tsakaiñu, tunga nganda'e jngu je mo ko Cristo Jesús 'ba je tetsubatiño tu ngat'are jin xi 'esten.

¹⁴Ngat'a Cristo 'ejña kjuaxiu ngajinre xi judío ko xi bi judío nga jngu naxinanda kitsa'en. Kitsikixuya xjo xi 'echja'ndere xuta, nga tuxi jngu kuanne. Ja'axin mé = xi kitsa'en nga kitsjenngike xinkjin xuta nga kitsja yojore nga k'en t'a kru. ¹⁵Nga k'en, nkjin ka'a xi kua'indut'a kjuatexumo 'ejnat'axin = . 'Ba nga tu jngu ma ko Cristo, 'batsa'en jngu naxinanda xatse kitsa'en ngojó naxinando 'ba kitsjare kjuaxiu. ¹⁶Nga k'en t'a kru, ja'axin xi kitsa'en nga kitsjenngike xinkjin xuta. 'Ba 'batsa'en tu jngu yojo kitsa'en ngojó naxinando 'ba ngojó jakonda ngani Na'enchana.

¹⁷Cristo ja'eke'enu njimi nga tjinnu kjuaxiu jun xi bi judío xi kjin tsiketsuba_ru Na'enchana nixtjin kuatse jan. 'Ba 'ba nde ja'eke'ere njimi xuta judío xi tiña tsik'endu ngayeje. ¹⁸Ngat'a ma fechut'atiña_ra Na'enchana nganda'e tu ngat'are Cristo 'ba ngat'are Isennixtjintsjere xi jngututu mani xi kika'ena nga jngua jngua, xi judío ko xi bi judío.

¹⁹'Bamani, bi nde xuta xi xin nangire kuánñu ninga bi nde kja'e xutañu. Tusa tu jngu naxinanda mo ko xi makjainre ngat'a tse'e Cristo. Je xinkjin Na'enchana kuán tsi'u. ²⁰Jun jo = ni jngu ni'ya xi tjemanda. 'Ba nchja chinga apóstol ko nchja chinga profeta nga'nde ña tjemandasun ni'yo. 'Ba Jesucristo = xi ndiojo xi tjinngire xjo ni'yo. ²¹Ngajinre Cristo tu jngu tjemá ni'yo 'ba 'ñu tjis'e. 'Ba tibisetjen nga tjemá jngu ningu tsje ngat'are Cristo. ²²Jngu mako Cristo 'ba 'batsa'en ko jun xi bi judío tjemajinnu nga'nde ña tijñaya Isennixtjintsjere Na'enchana.

3 ¹Kui kjua an Pablo tekjiyaña nduya ngat'a tsa'exat'a_ra Cristo Jesús nga tsikja'axtiuya_nuu jun xi bi judío en ndare kui. ²Yañu nga Na'enchana kitsjana xabi nga tu kjuanda tsojon, nga kue'e_nuu njimi

EFESIOS 3

ngat'are kjuandare kui. ³Yakutsejen = nā mé = xi 'mo 'ejña nixtjin kuatse jan, jotsa'en je kitsi'induchi_nuu. ⁴'Ba nga k'uemkiyo xujunbi, kuanckinnu mé = xi 'bia ngat'are xi 'mo kis'ejña ngat'are Cristo.

⁵Xi bi kik'inyare xuta xi kis'e kuankjin nu jan. Tunga nganda'e Isennixtjintsjere Na'enchana je yakutsejenre apóstol tsjere ko nchja chinga profetare kibiu. ⁶'Ba kibi = xi 'mo kis'ejña tsakaiñu: ngat'are en ndare Jesucristo xuta xi bi judío 'ba = nde sākure ngayéje xi sja Na'enchana, 'ba nde tu jngu yojo ma ngajinre Cristo, 'ba nde sākut'are ngayéje xi ja'ba kitsu Na'enchana nga sjare xuta xi tse'e ngat'are Cristo Jesús.

⁷'Ba Na'enchana kitsja xanā nga sikja'axtiuyaq en ndabi. 'Ba tjin kjuandare Na'enchana xi kitsa'ena, 'ba 'ba tjin kjua'ñure Na'enchana xi titsa'exajinna. ⁸'Ba an = nā xi ngisa ichi ngisa ngajinre ngatsi'i xuta tsjere Na'enchana. Tunga kitsa'e = nā kjuandabi nga tetsikja'axtiuyaq ngajinre xuta xi bi judío kjuandare Cristo xi tu'yá mankjinkjinkjinre. ⁹'Ba kis'enena nga k'uejñatsijaq jotsa'en ti'betjusun mé = xi 'mo 'ejña nixtjin kuatse jan Na'enchana xi kitsa'en ngayéje xi tjin. ¹⁰'Ba 'batsa'en ngat'are xi makjainre ngat'a tse'e Na'enna Jesucristo tis'ejñatsejen nganda'e jó tjin kuya kjuankjin kakun tjinre Na'enchana. Tis'ejñatsejen ngixkun xi tjinre xa ko xi tjinre kjua'ñu ngank'aa.

¹¹Xi ja'ba je nda'e 'endani Na'enchana ka'nda nixtjin kuatse jan 'ba ngat'are Na'enna Jesucristo je kitsik'etjusun kibiu nganda'e. ¹²Ngat'a tu jngu ma ko Cristo 'ba ngat'a makjainna ngat'a tse'e, bi nde makunnina nga fechut'atiña_ra Na'enchana ngat'a be = re takuan nga nda skjebetjona. ¹³'Bamani, temi'a_nuu nga bi nikje_ru kakún ngat'are nga tefa'aq kjuanima tu kjuanda tsojon. Ngat'a nga tefa'aq kjuanima, kio = tjindibanire nga tisakunu kjuaje.

¹⁴Kui = kjua basenkunch'inñaaq ngixkun Na'enchana. ¹⁵Xi tsjare ja'enre ngatsi'i xi ki'ndire mani, xi tjindu ngank'aa ko xi tjindu ngasun'ndio. ¹⁶Mi'a_ra nga Isennixtjintsjere ngatatsja nga'ñunu jo tjin kjuajere xi 'ñu tse, tuxi s'enire nga'ñu inimanu, ¹⁷'ba tuxi Cristo ngat'ejñajinni inimanu tu ngat'are nga makjainnu. 'Ba ngatjinanga jamanu ngajin kjuanimejen 'ba kixi tinyo, ¹⁸tuxi 'batsa'en ngatjas'enu nga'ñu nga ñatjen kuanckinnu ko ngatsi'i xuta tsjere Na'enchana jó kji'i teya 'ba nduju 'ba nanga 'ba nk'a kjuanimejenre Cristo. ¹⁹Mejénna nga xio kjuanimejenre Cristo, xi fa'axtiunere nga ko mare xi mankjinna, tuxi 'batsa'en ngatjamañu jofatsa'en mejénre Na'enchana.

²⁰Ngatanichjire Na'enchana xi ngisa ts'axtiu mare ña'an nga ko mare xi chja'a_ra asa xi nikja'etsjian, ngat'are kjua'ñure xi tsa'exa ngajinna. ²¹Kui xi ngantsjai nixtjin ngatasakure kjuaje ngat'are Cristo Jesús 'ba ngat'are xi

makjainre ngat'a tse'e Na'enna Jesucristo ko ntjere xi sa'e ndiba. 'Ba ngatjama.

4 ¹'Bamani, an xi tekjiyaña nduya ngat'a tetsa'exat'a_ra Na'enna Jesucristo te'bets'a_nuu nga kixi tangiko yojonu, jotsa'en tjinni nga sa'en xuta xi Na'enchana kinchjare. Ngat'a Na'enchana kinchjanu. ²Nima 'naxjo yojonu 'ba ngatjas'enu kjuanima kakún. Ngatjas'enu kjuatsejnda 'ba ngatakokokañanu xingiu tu ngat'are kjuanimejen xi tijña ngajinnu. ³T'ene_ru yojonu nga tu jngu ngatjamantsjo ko xingiu, jotsa'en tsja ndiyau Isennixtjintsjere Na'enchana, tuxi tu jngu kuetsubañu ko kjuaxiu.

⁴Ngatsi'a tu jngu yojo = maña, ndekuini Isennixtjin tjinna, 'ba kjinukjua = na ngayeje nga tu jngu sa xi xuya_ra. ⁵Jngu mani Na'en, tu jngu sani kjuamakjain, 'ba tu jngu sani kjuasatenda. ⁶Jngu mani Na'enchana xi Na'enna mani ngatsi'a, xi batexuma ts'i'na 'ba tsa'exajin ts'i'na 'ba tijñajin ts'i'na.

⁷Tunga nga jngua jngua ja kisaku ja kisaku = na kjuanda jotsa'en kitsika'bina Cristo. ⁸Kui kjua 'batsa'en kua'indut'ani enre Na'enchana:

Nga tsijin ngank'aa, kiko nkjin xi 'endu'ñu,
'ba xutare kisakure mé = xi kika'ere.

⁹'Ba ¿mé = xi tsunire nga tsijin? Ngu tsunire nga tjun jendejen 'nda t'anangiu. ¹⁰'Ba xi jendejen, kui xi nde tsijin ngani ngisa ts'axtiure ngank'aa, tuxi k'uejñajinnire 'ba ko kjuatexumare sitsekjinkjinni ngayéje xi tjin.

¹¹'Ba kuifa ni suba kitsjare kjua'ñu nga tjin xi kuan apóstol 'ba ko profeta. 'Ba nde kitsja kjua'ñure nga tjin xi sikja'axtiuya en ndare Na'enchana, nga tjin xi sjá ndiyare xi makjainre ngat'a tse'e kui 'ba nga tjin xi kuakuya ion. ¹²'Ba 'batsa'en kitsik'endunda xi makjainre ngat'a tse'e kui, tuxi sa'exat'anire 'ba tuxi sakunga'ñu ngisanire yojore Cristo, ¹³ka'nda nga kjuecha nga tu jngu kuan ngatsi'a ngat'are mé = xi makjainna 'ba ngat'are mé = xi 'ya ngat'are Ki'ndire Na'enchana. 'Ba 'batsa'en kuacha joni xuta xi je tjinre kjuafa'etsjen ka'nda nga kuangusunkua Cristo nga tijngua 'ba nimé nde chaja ngisanina.

¹⁴'Ba bi nde kuanña joni tsajmi xi fiko i fiko jan ntjo, joni nisti ki'ndi xi tsisinre tume xi bakuya xuta 'ba ta'a tsjenngire kjuamañare xuta ndesu xi mangisjai jótsa'en 'bonachare xuta. ¹⁵Tusa xuba nijmia xi kjuakixi ngat'a nimejénña xingia, 'ba 'batsa'en kuacha ngajinre Cristo xi nindaku yoj. ¹⁶'Ba ngat'are kui ngayéje yoj tu jngu ma sa, 'ba nda tsuba'ñu xinkjin ngayéje ka'a xi tjinre. 'Ba tsa ngayéje ka'a nda inyatsa'exa, ngayéje yoj ngisa = nda kuacha 'ba saku nga'ñure nga tjindujin kjuanimejen.

¹⁷Kui kjua 'ba xinni_nuu 'ba nga ko ja'enre Na'enna Jesús tebe'e_nuu nijmi nga bi nde 'batsa'en betsubañu jotsa'en tjindu xuta xi bi makjainre

ngat'a tse'e Na'enna, xi tuxkia tsajmi tsikja'etsjen. ¹⁸Kui tu tijñu kjuafa'etsjenre 'ba tjindut'axinre kjuabenichun xi tsja Na'enchana, ngat'a kitsitaja = inimare 'ba bi nde mankjinnire xi tse'e Na'enchana. ¹⁹Bi nde tjinnire kjuasuba, 'ba je = kitsingantsjare yojore ngat'are xi ch'o. Bi nde 'bech'onire yojore nga tsa'en ngayéje kuya je xi tsijndi ngixkun Na'enchana.

²⁰Tunga jun, bi kui xi kisakuyanu ngat'are Cristo, nga 'ba si'on. ²¹Ngat'a je kjinu'yo ngat'are Cristo 'ba kisakuyanu xi tse'e, ngat'a xi kjuakixi = tijña ngajinre Jesús. ²²T'ejñat'axiun jotsa'en tsiketsubo nixtjin kuatse jan. 'Ba nde t'ejñat'axiun inima chinganu xi kitsa'en je xi kjinikjekjua tu ngat'are xi kuatsjanu nga kis'ejñunu. ²³Tjinnere nga sixatse ngañu inimanu ko kjuafa'etsjennu. ²⁴Tixatsio yojonu joni tsa najñu xatse chojo. Ngat'a Na'enchana kitsixatse ngani inimanu, tuxi kuanñu jo kji'i kui, jotsa'en kixi 'ba tsje kjuakixire.

²⁵'Bamani, bi nde en ndesu nukjuañu. Tusa en kixi chuko xingiu, ngat'a tu jngu yoho = maña ngatsi'a. ²⁶Nga kuanstu, bi je ño'on nga kua'e'ndio nga kjuastibiu kuatexumanu. Bi nisti_ru yojonu ba'a nixtjin, ²⁷ninga bi ba'e'nde_ru chanayiu. ²⁸Xi tsa'en cheje bi nde ngatatsa'en ngisani. Tusa ngatatsa'exa 'ba ngatatsichjen ntsja nga sa'en mé = xi nda, tuxi 'batsa'en kuan kuasekoni xuta xi machjenre tume tsajminu.

²⁹Nimé en ch'o tsu ngat'etju ndsu'bo. Tusa chuba nijmiu en xi nda tsu xi sjare nga'ñu xi machjenre xuta, tuxi sakanire kjuachikunta'en xuta xi kjuant'e ennu. ³⁰Tumé ño'on xi sibare Isennixtjintsjere Na'enchana. Kui xi kitsa'enu tuxi xianire nga jun xutare Na'enchana kuon nga kjua'e nixtjin nga k'uangikjiun. ³¹'Naxjejin yoho inimanu kjuasticha, ko kjuakjon 'ba ko kjuastijndo. Bi nukjuasi'o, bi ch'o 'mi_ru xingiu, 'ba bi ch'o niko xingiu ngat'are tume tsajminu. ³²Tusa nda tikokaño xingiu 'ba ngatjas'enu kjuanima kakun. Tichat'a_ru xingiu jotsa'en Na'enchana kitsichat'anu ngat'are Cristo.

5 ¹'Bamani, chjungi_ru Na'enchana, ngat'a ki'ndire xi 'ñu tsimején kuon. ²'Ba nde tsa'en timejénntsjo xingiu jotsa'en kitsimejénna Cristo. Xi kitsja yojore nga k'enntjai ngat'ana, joni jngu chje xi nda jen xi kjiningantsjare Na'enchana.

³Jun xuta tsjere Na'enchana kuon. Kui kjua bi 'batjinni nga k'uaxki ngat'anu ngat'are kjuachajngi, tumeñu xi jndi ngixkun Na'enchana, asa nga mejénnu s'enu xi tjinre xuta xi yak'a. ⁴Bi en xi ch'otsu nukjuo, ninga en chikun, ninga en ska, ngat'a bi chjire kibiu. Tusa kjuanda ta'e_ru Na'enchana. ⁵Ngat'a 'yañu nga xi tsa'en kjuachajngi 'ba ko xi tsa'en xi tsijndi ngixkun Na'enchana 'ba nga ko xi mejénre s'ere xi tjinre xuta xi yak'a, kui xi bi kuan kjua'as'en ña batexuma Cristo ko Na'enchana. Xi

EFESIOS 5

mejénre s'ere xi tjinre xuta xi yak'a, kui xi tsa'exat'are kja'e na'en xi bi Na'enchana.

⁶Bi ba'e'ndio nga tjin xi k'onachanu ko en xi tsajainre ndiyare, ngat'a ngat'are kibiu kjuastire Na'enchana ndibanere xuta xi bi tsik'etjusun enre. ⁷Kui kjua bi kio ningajinkoñu yojonu xi 'ba inyatsa'en.

⁸Ngat'a nixtjin kuatse jan tsiketsuba = ñú ña jñu, tunga nganda'e tu jngu je mo ko Na'enna Jesús 'ba ña tsejen je tetsubo. Kui kjua tetsubañu jotsa'en tjinni nga k'uendu xi tjindu ña tsejen. ⁹'Ba kionga tetsuba ña tsejen, kui xi tsa'en nga ña'an xi nda, xi tsje 'ba xi kixi. ¹⁰Tinyisjo xi matsjare Na'enchana. ¹¹'Ba bi ningujeko yojonu xuta xi tjindu ña jñu nga tsa'en xi tumé chjire. Tusa t'ejñatsijon kibiu jun. ¹²Ngat'a ka'nda nga nukjua kjuasuba = ngat'are xi tsa'en ña jñu xutabiu. ¹³Tunga nda = 'yare ngayéje xi tjin nga s'endutsejen ña tsejen, ¹⁴ngat'a ndi'u = xi 'bejñatsejen tumeñu. Kui kjua 'ba tsuni jngu kjuatexuma:

Ji xi tetsjuñafe, tikja'_ri yojori.

Tisetjenjin_ri mik'en,
'ba Cristo sitsejenri.

¹⁵'Bamani, nda chutsijon jótsa'en temanginko yojonu. Bi 'batsa'en betsubo joni xuta chikun, tusa joni xuta nkjin kakun. ¹⁶Ti'on xi nda tume chubañu nga kuan xi si'on, ngat'a ch'o tjima nixtjin xi tetsuba nganda'e. ¹⁷Kui kjua bi tu chubaq ña'anñu joni xuta chikun, tusa ngatjamankjinnu xi mejénre Na'enna nga si'on. ¹⁸Bi nich'iu yojonu, ngat'a kui kibiu xi tsa'en nga ña'an tume tsajminu. Tusa Isennixtjintsjere Na'enchana ngatatsejinnu. ¹⁹'Ba chuko nijmi ko xingiu salmo ko son xi tsichjire Na'enchana, 'ba tijndo jotsa'en kuakuyanu Isennixtjintsjere Na'enchana. Tijndo 'ba tichji_ru Na'enchana ko ngayéje inimanu. ²⁰'Ba tume yejeñu xi kuan asa xi sákunu, nga ko ja'enre Na'enna Jesucristo ta'entsjai_ru kjuanda Na'enchana.

²¹Ngi 'nde ti'ankaño yojonu nga ko xingiu, ngat'a 'yakun = ñu Cristo.

²²Jun xi chjun kuon, ngisa ngi 'nde teko yojonu ngat'are xi'innu jotsa'en ngisa ngi 'nde meko yojonu ngixkun Na'enna Jesús. ²³Ngat'a xi xi'in, kui = xi ngakure chjunre jotsa'en Cristo ngakure xi makjainre ngat'a tse'e kui. Xi makjainre ngat'a tse'e Cristo, kui = xi joni yojore Cristo 'ba kui = xi Cristo tsik'angi. ²⁴Jotsa'en xi makjainre ngat'a tse'e Cristo ngisa ngi 'nde fiko yojore ngat'are kui, 'ba nde tsa'en ngisa ngi 'ndekjin ngatjiko yojore xi chjun kuán ngat'are xi'inre.

²⁵'Ba jun xi xi'in kuon, timijon chjunnu jotsa'en Cristo kitsimején xi makjainre ngat'are kui 'ba kitsja yojore nga tu kjuanda tse'e. ²⁶'Ba xuta tsjere Na'enchana kitsa'en nga ko enre kitsitsjekoni 'ba ko nanda yanejunkoni. ²⁷Ngat'a mejénre nga xi makjainre ngat'are kui kua'na nga kjuechu ngixkun, nga bi s'ere tsajmi xi jndi ninga bi nyiyu kükun ninga

kja'e tsajmi xi 'ba ni joni kibiu, tusa tsje 'ba nimé je s'ere. ²⁸'Ba nde 'batsa'enni xi xi'in kuán tjinnere nga simején chjunre, jotsa'en tsimején yojore kui. Xi tsimején chjunre, kui xi tsimején yojore. ²⁹Ngat'a tsajain xi tonre yojore. Tusa tsjare xi chine 'ba tsikuenda, jo tsiko Cristo xi makjainre ngat'are kui. ³⁰Ngat'a xki ka'a yoj xi tjinre yojore Cristo, kuiña ña.

³¹"Kui kjua xuta xi'in k'uejñani xichare 'ba k'uejñako chjunre, 'ba tu jngu yoj xi kuan ngojó." ³²Kibi = xi 'mo 'ba 'ñu nanga. Tunga tu ngat'are Cristo sani 'ba ngat'are xi makjainre ngat'are kui tenchjaq nga 'ba texian. ³³Tunga ngat'anu ngayeje, 'ba xin_nuu xi xi'in kuon nga nga jngu jnguu tjinnere nga simijón chjunnu jotsa'en nimijón yojonu. 'Ba xi chjun kuán, ngatjabekun xi'inre.

6 ¹'Ba jun xi ki'ndi nisti kuon, tasen ñojon_ru enre xichanu ngat'a ²Na'enna Jesús = tse'e_ru. Ngat'a ki = biu xi kixi tjin nga 'ba si'on. ²Ngajinre kjuatexumo, kui = kibi xi tjun tsu ngat'are kjuanda xi Na'enchana sjare xi sik'etjusun enre: "Chakuin na'enri ko nari, ³meni nda kuenini 'ba tsé kuanri nga'e ngasun'ndio."

⁴'Ba jun xi na'en kuon, bi ts'en niko ki'ndinu xi sa'en nga kuastire. Tusa taku ndiya_ru nga sicho 'ba takuya_ru xi tse'e Na'enchana.

⁵'Ba jun xi chu'nda kuon, nt'e ti'on yojonu ngat'are xi nainu nga'e ngasun'ndio. Chakun 'ba tikuncho 'ba ngayéje inimanu ti'axat'a_ru, joni tsa Cristo teña'axat'a_ru. ⁶'Ba 'ba ti'anntsjo, bi tu kionga tikutsejen'anu, tsa tuxi nda skueninu. Tusa ti'on joni chu'ndare Cristo xi ngayéje inimare tsik'etjusun xi mejénre Na'enchana. ⁷Ngayéje inimanu ti'axo joni tsa Na'enna Jesús teña'axat'a_ru 'ba bi joni tsa tuxkia xuta. ⁸Ngat'a 'yañu nga Na'enchana sja ngojo nganire xi nda kitsa'en nga jngu jngu xuta, ninga chu'nda asa bi chu'nda.

⁹'Ba jun xi nai tji'minu, 'ba nde tsa'en nda tiko chu'ndanu. Bi chjutiko. Ngat'a 'yañu nga jun ko kui tu jngu Nainu xi tijña ngank'aa 'ba kui bi kabi tsiko xuta.

¹⁰'Ba xi fet'ani nts'ia, ngat'a tu jngu mo ko Na'enna Jesucristo, ta'e nga'ñu_ru yojonu ko nga'ñure kui xi 'ñu je. ¹¹Joni jngu chasoldadu xi banda yojore nga kjan, 'batjo yojonu ko xi tsja Na'enchana, meni nga 'ñu tetsubañu nga kjuendibanenu kjuamañare chanayiu. ¹²Ngat'a bi xuta ngasun'nde xi temixkjankua, tusa xi batexuma, xi tjinre xa, ko xi tjinre kjua'ñu ngasun'nde jñubi, 'ba ko isennixtjin ch'okun xi tjin ngank'aa. ¹³Kui kjua 'batsa'en tjandañu yojonu joni chasoldadu xi Na'enchana kitsja yejere xi kue'ñukoni yojore, tuxi xukjuaninu nga kjua'e nixtjin nga kuixkjankonu. 'Ba nga je tjinda yejenu yojonu, kixi tinyo.

¹⁴'Bamani, kixi tetsubo tsu'ba. Xi kjuakixi t'ekjo ndayanu 'ba ko kjuatsje tja'moñu nisinnu. ¹⁵'Ba joni jnde, tjayo kjuaxiu xi ndibanni en ndare

EFESIOS 6

Na'enchana, tuxi kuetsubandantsjaiñu nga sikja'axtiuyo en ndabi. ¹⁶'Ba joni escudo, 'ñu ngatjamakjainntsjainu, tuxi 'batsa'en kuan sik'oyañu ngayéje flecha xi titi xi kanikja'a chanayiu. ¹⁷T'ejintakun nga Na'enchana kitsik'anginu, 'ba 'batsa'en t'eyo nindakú joni jngu casco. 'Ba ndubo enre Na'enchana xi joni espada xi tsja_nuu Isennixtjintsjere Na'enchana.

¹⁸Chukontsjo Na'enchana jotsa'en sja ndianu Isennixtjintsjere. Chuko 'ba chja'a_ru mé = xi machjennu. Tetsubakun 'ba bi nikje_ru kakún nga xuko ngat'are ngatsi'i xi makjainre ngat'a tse'e kui. ¹⁹'Ba nde chuko Na'enchana ngat'anq 'ba chja'a_ru nga ngatatsjanq en xi kuinchjaq, tuxi ko kjua'ñu kuinchjañq nga xinyaq xi 'mo kis'ejña nixtjin kuatse jan, xi je ti'bejnatsejen en ndare Na'enchana nganda'e. ²⁰'Ba ngat'are ion tekjiyaq nduya an xi nchja ngojore Na'enchana. Chuko Na'enchana ngat'anq, tuxi ko kjua'ñu kuinchjañq nga sikja'axtiuyaq enre, jotsa'en tjinni nga sa'aqan.

²¹Mejénnq nga 'ba nde xio jun ngayeje jótsa'en tejñaq 'ba mé = xi tetsa'aqan. Tíquico, nts'ia xi 'ñu tsimijaqan 'ba xi nda titsa'exat'are Na'enna Jesús, kui kue'enu nijmi ngayéje kibiu. ²²Kui = kjua tetsikasenni_nuu, tuxi xiañu ngat'a tsajain 'ba tuxi sakuninu kjua'ñukakun.

²³Na'enchana ko Na'enna Jesucristo ngatatsjare nts'ia kjuaxiu ko kjuanimejen, tuxi ngisa nda ngatjamakjain ngisanire. ²⁴'Ba nde kjuandare Na'enchana ngat'ejnajinre ngatsi'i xi tsimején Na'enna Jesucristo ko kjuanimejen xi bi fe.